

Ert tjänsteställe, handläggare
Regeringskansliet, Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet
Göran Roos

Ert datum
2025-06-17

Er beteckning
LI2025/01130

Vårt tjänsteställe, handläggare
HKV FST STRA PLAN Tfsp
Filip Brolin, Filip.Brolin@mil.se

Vårt föregående datum

Vår föregående beteckning

Svar senast

Remissvar över Arlanda – en viktig port för det svenska välståndet (SOU 2025:67)

Försvarsmakten har tagit del av remissen av SOU 2025:67 Arlanda – en viktig port för det svenska välståndet och är i stort positiv till de förändringar som föreslås i utredningen. Försvarsmakten har i tidigare remissyttrande betonat Arlandas betydelse ur ett Totalförsvarsperspektiv.¹ Försvarsmakten ställer sig särskilt positiva till de av utredningens förslag² som sammanfaller med de förslag Försvarsmakten lämnat till regeringen för att uppnå Sveriges Nationella plan för militär rörlighet.³

Försvarsmakten föreslår en delvis annan utformning av 7 kap. 19 a § andra meningen samt 7 kap. 21 a § järnvägsmarknadslagen, se nedan. Avseende de övervägningar utredningen har gjort i övrigt har Försvarsmakten följande synpunkter.

Järnväg och järnvägstransporter

Utredaren påtar att vid särskilda behov, utifrån ett totalförsvarsperspektiv, bör infrastrukturförvaltaren kunna vidta alla nödvändiga åtgärder, inklusive åtgärder

¹ Försvarsmaktens remissyttrande Arlanda flygplats - en plan för framtiden (FM2022-18250:6)

² Exempelvis utredningens förslag att Trafikverket ska ges i uppdrag att säkerställa kompetensförsörjning för viktiga befattningar i transportsystemet.

³ Försvarsmaktens förslag på åtgärder för att målen i Sveriges nationella plan för militär rörlighet 2024–2025 [Fö2024/01388] ska uppnås (FM2024-19095:2)

(FBR)

Postadress
Försvarsmakten
107 85 Stockholm

Besöksadress
Lidingövägen 24

Telefon
08-788 75 00

Telefax
08-788 77 78

E-post, Internet
exp-hkv@mil.se
www.forsvarsmakten.se

som inte är förenliga med tidigare beslut om kapacitetstilldelning, för att möjliggöra nödvändiga militära och andra samhällsviktiga transporter.

Inom ramen för Natos operationer kan det militära försvarets behov av att genomföra omfattande transporter på väg och järnväg uppkomma med mycket kort förvarning och innan beslut om höjd beredskaps fattats. Försvarmakten delar därför utredarens uppfattning att det är av stor vikt att tillräckliga mandat finns för att möjliggöra nödvändiga militära och andra samhällsviktiga transporter.

Utredningen föreslår att det införs bestämmelser i järnvägsmarknadslagen (2022:365) och järnvägsmarknadsförordningen (2022:416) som tydliggör statens möjlighet att prioritera järnvägstrafik för totalförsvarets behov. Försvarmakten konstaterar att liknande skrivelser finns i Trafikverkets järnvägsnätsbeskrivning 2025.⁴ Det framgår dock inte i utredningen hur utredningens förslag förhåller sig till järnvägsnätsbeskrivning eller till arbetet inom samverkansgruppen Samverkan i branschen för beredskapssektor transporter (BT POS) som leds av Trafikverket.

Av förslaget till ändringar i järnvägsmarknadslagen (7 kap. 19 a §) framgår att

”Prioriteringskriterierna ska vara utformade så att de i tillräcklig grad beaktar betydelsen av godstransporter, särskilt internationella sådana. De ska också vara utformade så att de i tillräcklig grad beaktar betydelsen av transporter för totalförvarsändamål, det vill säga militära och andra samhällsviktiga transporter.”

Försvarmakten anser att formuleringen ”totalförvarsändamål, det vill säga militära och andra samhällsviktiga transporter” kan bidra till otydlighet i tillämpningen av bestämmelserna. Termen ”totalförvarsändamål” är inte liktydlig med ”militära och andra samhällsviktiga transporter”. Begreppet totalförsvär har vidare en koppling till beredskapslägena höjd beredskap och krig. Det framgår dock inte av utredningen att prioriteringskriterierna enbart ska gälla vid vissa beredskapslägena utan de ska kunna nyttjas även i fredstid, se vidare förslag till 7 kap. 9 § järnvägsmarknadsförordningen. Försvarmakten förordar därför att 7 kap. 19 a § andra meningen järnvägsmarknadslagen formuleras så att det endast framgår att prioriteringskriterierna även ska vara utformade så att de i tillräcklig grad beaktar betydelsen av nödvändiga militära och andra samhällsviktiga transporter. Samma ändring föreslås även i 7 kap. 21 a § järnvägsmarknadslagen där formuleringen ”utifrån ett totalförsvarsperspektiv” utgår.

⁴ Trafikverket, Järnvägsnätsbeskrivning 2025 (JBN) (Trafikverket, 2025-02-07)

I beredningen av detta ärende har deltagit överstelöjtnant Conny Holmström, avdelningsförvaltare Annica Ottosson, senior rådgivare Stefan Nohrenius, försvarsjurist Stefan Ulfswärd, kommendörkapten Patrik Norberg och överstelöjtnant Morgan Petersson.

Detta yttrande har beslutats av chefen Försvarsstaben Carl-Johan Edström. I den slutliga handläggningen har operationsanalytiker Filip Brolin deltagit samt som föredragande kommendör Andres Bäckström.

Carl-Johan Edström

Chef Försvarsstaben

Sändlista

Regeringskansliet (Landsbygds- och infrastrukturdepartementet)

li.remissvar@regeringskansliet.se

li.transport.remissvar@regeringskansliet.se

Inom Försvarsmakten

FST

FST JUR

FST STRA

FST STÖD

OPL

FS